

Makronin mestarit

Yrityksen menestys ei synny tyhjästä, vaan se syntyy työntekijöiden osaamisesta. Makronilla on ymmärretty, että asentajia ja hitsareita kannattaa kouluttaa.

Salpakankaan teollisuusalueella Hollolassa tihuttaa vettä, mutta Makron Oy:n kolmessa hallissa koneet käyvät lämpiminä. Kilinän, suhinan ja kolkkeen keskellä valmistuu alihankintana koneita ja laitteita etenkin sellu-, paperi- ja meriteollisuuden vientiyrityksille.

– Tuotteita menee ympäri maailman Kiinaa myöten. Kotimaahan tehdään nyt vähemmän, kun Äänekosken sellutehdas saatiin valmiiksi, tehtaanjohtaja **Matti Kangasmäki** kertoo.

Parinsadan hengen yrityksen asiakkaat vaativat laatua ja osaamista. Niitä syntyy, kun ammattitaito pidetään ajan tasalla. Makronilla onkin panostettu koulutukseen sekä ammattillisten tutkintojen suorittamiseen.

– Meille tulee paljon ihmisiä töihin heti alan perustutkinnon jälkeen, ja heitä koulutetaan lisää oppisopimuksen kautta. Se on kaikille hyvä tapa rakentaa oikeaa osaamista, Kangasmäki sanoo.

OSAAMINEN TUO VASTUUTA

Keväällä Makron sai uutta osaamista, kun kaksi asentajaa ja kaksi hitsaajaa suoritti mestarin erikoisammattitutkinnon.

– Kaksi ja puoli vuotta siihen meni. Teoriaa opiskeltiin Tampereella kolme–neljä kertaa kuukaudessa, ja näyttöjä käytännön osaamisesta annettiin sekä siellä että työpaikalla, kertovat tuoreet mestarit **Petja Pöyhö** ja **Petri Hakola**.

Pöyhö ja Hakola ovat hankkineet perusosaamisensa ensin ammatillisessa koulutuksessa, sitten työssä oppien.

– Minut haettiin tänne ammattikoulusta. Ensin olin harjoittelussa, sitten töissä syys- ja joululomat. Sillä tiellä on oltu 13 vuotta, ja nyt suoritin mestaritutkinnon. Olin jo aiemmin vihjaillut, että voisin haluta uusia haasteita kasaushommien lisäksi, Pöyhö kertoo uraputkestaan.

Uusi osaaminen tuonee uusia tehtäviä.

– Toivottavasti laaduntarkkailuun liittyviä hommia, ainakin lähtevän tavarantoimituksista on ollut puhetta. Ja tutkinto antaa valmiudet vaikka pomoksi, Pöyhö sanoo.

Työnantajan koulutusmyönteisyys saa heiltä kiitosta.

– Jos joku haluaa kehittää itseään, tämä on siihen hyvä tapa. Kellekään ei ole sanottu, etteikö saisi lähteä kouluttautumaan.

TYÖNANTAJA MAKSAA

Valmiiksi kasatun hakeseulan katveeseen saapuu myös työnjohtaja **Tuomo Mattila**. Hän huomaa jatkuvan koulutuksen tarpeen joka päiväisessä työssä.

– Nykyään ei enää riitä pelkkä koulusta saatu oppi, koska standardit ja asiakkaiden vaatimukset muuttuvat. Siksi kannustamme ammattitaidon kehittämiseen. Olemme varmasti keskimääräistä metallifirmaa aktiivisempi ottamaan myös erilaisia harjoittelijoita, Mattila sanoo.

Makronin tuoreet mestarit Petri Hakola (vas.), Anssi Juselius, Markus Passila ja Petja Pöyhö arvostavat työnantajansa tarjoamaa koulutusta.

Tehtaanjohtaja Kangasmäkikin uskoo koulutukseen investointina.

– Ammattitaito täytyy saada pysymään ajan tasalla, koska teknologia kehittyy ja laatuvaatimukset kasvavat. On myös hyvä saada näkemystä osaamiseen ulkopuolelta, hän sanoo.

– Ihmiset pitää saada motivoitumaan ja tekemään meillä töitä. Meillä on nytkin yli kymmenen ihmistä oppimassa lisää.

Makron maksaa kouluttautumisen kustannukset: palkka juoksee, ja matkat ja kurssimaksut menevät työnantajan pussista.

– Ainoastaan kalleimpien koulutusten kohdalla tehdään sopimus, jossa työntekijä sitoutuu työskentelemään meillä tietyn ajan eikä lähde heti koulutuksen saatuaan muualle.

Makron on koulutuksen pioneereja, sillä yritys on ollut alusta asti rakentamassa koneasentajien ammattitutkinnon koulutusta.

LISÄÄ LIKSAA AMMATTITÄIDOSTA

Hitsaajamestarin erikoisammattitutkinto tarkoitti **Anssi Juseliukselle** ja **Markus Passilalle** viikon mittaisia opiskelujaksoja parin vuoden ajan.

– Työtilanteen mukaan sai mennä kouluun varsin joustavasti. Teorian lisäksi koulussa annettiin näyttökokeita, töissä harjoiteltiin niitä varten, Juselius kertoo käytännöistä.

Koulutus antaa lisäeväitä selvitä töistä.

– Opimme esimerkiksi uusia hitsaustekniikoita, ja se nopeuttaa tekemistä. Aikataulut ovat koko ajan nopeampia ja laadun pitää silti olla parempaa, Passila sanoo.

Passila ja Juselius ovat tulleet Makronille perustutkintojen jälkeen ja oppineet talon tavoille oppisopimusten kautta. Tuoreet tutkinnot ovat luonteva askel eteenpäin, ja osaaminen on kovaa valuuttaa myös työmarkkinoilla laajemmin.

Kehittyminen tuo lisää vastuuta. Se näkyy varmaan palkassakin?

– Joo, kyllä ne pisti vähän lisää, mestarit muikistelevat.

Kouluttamisen hyöty on molemminpuolista. Työntekijän osaaminen kasvaa, työnantaja saa sitoutuneita työntekijöitä. Samalla kasvaa ylpeys omasta työstä ja työnantajasta. Kysymykseen, mikä tekee Makronin tuotteista maailman parhaita, tulee nopea vastaus.

– Niissä näkyy kova laatu ja ammattitaito. Noita muissa maissa tehtyjä tuotteita tulee tänne korjattavaksi.

Osaamisen voi todistaa monin tavoin

■ Työssä, oppisopimuksella, kursseilla tai itse opiskellen saavutettu osaaminen voidaan muuttaa viralliseksi tutkinnoksi taidot näyttämällä. Perus-, ammatti-, tai erikoisammattitutkinnon voi suorittaa näyttökoe kerrallaan, omaan tahtiin useamman vuoden aikana.

Näyttöihin ei vaadita vuosien päätoimisia opintoja. Erikoisammattitutkintoon riittää usein monipuolinen ja pitkä työkokemus.

Tutkintotoimikunnat valvovat näyttöjä ja myöntävät tutkintotodistuksia. Suomessa suoritettu ammattitutkinto hyväksytään kaikissa EU-maissa.

Lisätietoja saa aikuiskoulutuskeskuksista, Teollisuusliiton koulutuksen toiminta-alueelta sekä liiton verkkosivuilta, www.metalliliitto.fi/metallin-ammattitutkinnot.

Ammatillista koulutusta kolhitaan

■ Suomen hallitus nipisti ammatillisesta koulutuksesta 190 miljoonaa euroa. Teollisuusliiton koulutuspäällikkö **Vesa Holappa** pelkää, että se on pois koulutuksen tiloista, laadusta ja määrästä.

– Vaikka hallitus kiistääkin, opettajia joudutaan väistämään irtisanomaan ja tehdään etäratkaisuja, joissa opetus ja ohjaus vähenevät.

Holappa myös arvelee, että säästöillä on vaikutus oppilaspaikkoihin.

– Liipasimella saattavat olla vähäetovimoisimmat alat, kuten meidän alamme ikävä kyllä on.

Koko ammatillisen koulutuksen uudistus meni liian vähäisellä valmistelulla. Tosin ei se ole ensimmäinen tämän hallituksen hankkeista, jota ei ole mietitty loppuun asti, Holappa hymähtää.

Teknologiaeollisuus on sitä mieltä, että nykyinen koulutus ei vastaa tuotannon tarpeita, mutta Holappa muistuttaa, että koulutus tulee aina vähän tarpeen perässä.

– Suomalainen koulutus luo hyvän ammatillisen pohjan. Koulutuksen tehtävä on tuottaa yleisosaajia, täsmäosaajien koulutus jokaiselle yritykselle on tietysti vaikeampaa.

Siksi Holappakin ilahtuu työnantajista, joilla on halua kouluttaa työntekijöitään.

– Suomalainen koulutusjärjestelmä mahdollistaa esimerkiksi näyttötutkinnot. Se on loistava järjestelmä, jota muualla ihannoidaan. Mutta ilman työnantajan tukea kouluttautuminen työn ohessa on vaikeaa.

Yrityksillekin kouluttaminen voi olla vaikea yhtälö: kun on laskusuhdanne ja joutokäyntiä olisi, koulutukseen ei uskalleta investoida. Nousun aikana on taas vaikea irrottaa työntekijöitä koulutukseen, koska tuotanto ei pyörisi tehokkaasti.

– Valistuneet yritykset ymmärtävät kuitenkin koulutuksen tärkeyden. Teknologian kehitys vaatii koko ajan lisää ja ammattitaito voi vanhentua nopeastikin. Esimerkiksi autopuolella osaamista on pakko kehittää mallikehityksen mukaan, ja monissa ammateissa yhdistyy yhä enemmän ymmärrys niin metallin, pneumatiikan kuin sähkön puolelta, Holappa luettelee.

Vaikka ammatillinen koulutus ottaakin nyt iskuja, katastrofi ei ole käsillä.

– Koulutussysteemimme aikuiskoulutuksineen, oppisopimuksineen ja opintotukijärjestelmineen on ollut loistava. Hallitukset ovat olleet ennenkin opiskelijoiden ja koulutuksen kukkarolla, ei järjestelmä yhdellä reformilla romutu, Vesa Holappa sanoo.

Metallialasta hän on kuitenkin hieman huolissaan.

– Meillä on hyvä palkkataso ja työskentelyolosuhteet, mutta silti ala ei houkuttele ja ensisijaisia hakijoita alan koulutukseen on vähän.

Huoli on yhteinen työnantajien kanssa.

– Vaikka alaa markkinoidaan kehittyneellä teknologialla, alasta kertovissa uutisissa on usein vain niitä kipinäsuuhkuja, likaisia haalareita ja pimeitä pajoja, Holappa tuhahtaa.

Teknologian kehityksestä huolimatta Holappa muistuttaa, että yhä löytyy töitä, joihin pääsee vähemmälläkin koulutuksella.

– Kokoonpanohommiakin vielä löytyy. Uudenkaupungin autotehdaskin haki tuhatta työntekijää, joilta ei vaadittu kovin paljon alan kokemusta. ☐